

Superhub Meerstad Groningen

DUURZAAM GEBOUWDE LANDMARK VOOR GROENE WIJK

'Een spectaculaire supermarkt die je tijdens het winkelen zicht biedt op de omliggende natuur'. Zo omschrijft architectenbureau De Zwarte Hond de Superhub in het Groninger stadsdeel Meerstad. Het alzijdige houten gebouw is echter niet alleen een winkel, maar ook een landmark, een trefpunt en een voorbeeld van duurzaam bouwen én gebruiken. Vijf betrokkenen vertellen over hun bijdrage.

'Een
kathedraalachtig
gebouw'

- Emil Meems

MIXED USE

Emil Meems, hoofd realisatie bij vastgoedontwikkelaar MWPO

‘Meerstad krijgt uiteindelijk vijfduizend woningen. Bij zo’n grote wijk hoort een sociaal hart waar je de dagelijkse boodschappen kunt doen en elkaar kunt ontmoeten. In 2019 zijn we in gesprek geraakt met Bureau Meerstad over de realisatie van een supermarkt met een unieke uitstraling, echt een landmark. Uit dat idee is in samenwerking met De Zwarte Hond de Superhub voortgekomen: een kathedraal-achtig gebouw, alzijdig, prominent aanwezig en een voorbeeld van duurzaamheid, zowel als gebouw als qua exploitatie. Dat is uitstekend gelukt, hiervoor is het hele bouwteam verantwoordelijk. Door samen enorm scherp te zijn bij elk onderdeel van de bouw is het gelukt écht te maken wat we hadden bedoeld. Dat betekent niet alleen heel netjes werken, maar ook steeds opnieuw materialen bemonsteren, proefstukjes maken en beoordelen en ook durven in te grijpen. Een voorbeeld: de dakrand zou een vlakke ligger worden, maar gaandeweg stelden we vast dat dan de uitstraling niet klopte. Er moest diepte in, dus nu bestaat hij uit drie iets verspringende facetten.

Door de recente prijsstijgingen van hout, staal en glas zou een gebouw van deze kwaliteit inmiddels niet meer kunnen worden gerealiseerd. De Jumbo-supermarkt is op 2 november geopend en de reacties zijn enorm positief. Wij zijn blij en trots op de mooiste supermarkt van Nederland.’

Jean Frantzen, adviseur namens DGMR

‘Wij hebben geadviseerd op gebied van bouwfysica, brandveiligheid en duurzaamheid. Bij een gebouw als dit kijk je dan naar zaken als het gebruikscomfort: is de zoninstraling goed, zijn er geen koudevallen, hoe is de akoestiek? Het is best een grote hal, je wilt niet hebben dat bezoekers meteen wegrennen omdat ze gek worden van winkelkarretjesgeratel. We wilden op alle vijf thema’s van de certificeringsmethode GPR – energie, milieu, gezondheid, gebruikskwaliteit en toekomstwaarde – naar een 8,5. Dat is superhoog, je kunt nergens iets laten liggen. Qua materiaalgebruik is hout natuurlijk een goede keuze: de productie kost minder energie dan die van beton en staal en het slaat CO2 op. Een ander sterk punt is dat het gebouw gedemonteerd kan worden en

elders opnieuw opgebouwd. Helaas moet er dan wel een nieuwe vloer komen, want voor de samenhang van het geheel was een stortvloer noodzakelijk. Zoiets wil ik voor een volgend project graag voorkomen, maar over het geheel genomen ben ik heel tevreden. Het gebouw levert zijn eigen energie op voor verwarmen, ventileren et cetera en ook een groot deel van het energiegebruik van de supermarkt. Daarnaast zijn er ecologische maatregelen getroffen die de biodiversiteit in de omgeving ten goede

 ‘Kan gedemonteerd worden en elders opnieuw opgebouwd’

- Jean Frantzen

komen. De Superhub is dus op alle terreinen van toegevoegde waarde. En gebouwd in een drachtige samenwerking en goede harmonie. Dat is óók heel veel waard.'

Edwin Nijeboer van Nijeboer-Hage Technisch Adviseurs

'Wij noemen onszelf "het technisch geweten van de investeerder": in het bouwteam waren wij degene die in nauwe samenspraak met architect, constructeur en aannemer de instal-

'Vereffenen van warmte- en koudestromen'
- Edwin Nijeboer

latie-architectuur voor onze rekening namen. Uitgangspunt was een geïntegreerd ontwerp voor gebouw- en de gebruikgebonden installaties. Dat is in supermarktland nog niet gebruikelijk, terwijl je bijvoorbeeld de warmte die al die koelkasten en vriezers genereren, uitstekend kunt gebruiken om de winkel te verwarmen. Ons systeem gaat uit van het vereffenen van warmte- en koudestromen, met als langetermijnbasis de bodem: in de zomer gaat overtollige warmte de grond in, zodat die in de winter gebruikt kan worden. Een uitdaging was dat het aanzien van het gebouw niet geschaad mocht worden door installaties in het zicht. Bovendien moesten ook onze materialen zo duurzaam mogelijk zijn: geen halogeen en dergelijke, maar bijvoorbeeld ook zo min mogelijk pvc-buizen. Gelukkig is er al heel veel circulair materiaal beschikbaar, maar je moet er nog wel extra naar zoeken. Het is ook nog duurder, dus je moet wel een opdrachtgever én een gebruiker hebben die erin willen investeren. Dat was hier zeer zeker het geval.'

Richard Menzen, projectleider van aannemer Brands Bouw

'Dit zijn van die projecten, daar kijk je nog

'Een showcase voor ons bedrijf'
- Richard Menzen

jarenlang op terug. Het was een prachtige klus met een heel bijzonder resultaat. Wel arbeidsintensief, trouwens. Het complex bestaat voornamelijk uit gelamineerde houten elementen. Die werden kant en klaar aangeleverd door onze onderaannemer Heko Spanten uit Ede, maar ze moesten allemaal gekoppeld worden met onzichtbare bevestigingen. Ik schat dat er wel 30.000 metalen stiften handmatig ingeslagen zijn. En dan was er ook nog heel veel timmerwerk. Prachtig voor onze mannen, die konden weer even echt ambachtelijk bezig zijn.

Award voor Superhub

Architectenbureau De Zwarte Hond heeft met SuperHub Meerstad een internationale prijs in de wacht gesleept. Het bureau won de THE PLAN Award 2022 voor het beste gebouw in de categorie 'Mixed Use'.

THE PLAN Award, een initiatief van het architectuurtijdschrift The Plan, is een jaarlijkse internationale prijs voor uitmuntendheid in architectuur, interieurontwerp en stedenbouw. THE PLAN Award heeft twintig verschillende categorieën en meer dan duizend inzendingen per jaar. Meer lezen? Kijk dan op de website van THE PLAN (<https://www.theplan.it/eng>) en zoek op 'superhub'.

SuperHub Meerstad

vindt in DGMR een betrokken adviseur bouwfysica, brandveiligheid en duurzaamheid voor een energieneutrale en circulaire ontmoetingsplek in Groningen.

Levend bewijs

Onze overtuiging is dat mensen het beste tot hun recht komen in een duurzame, veilige en gezonde omgeving. We dagen onszelf elke dag uit om met onverwachte oplossingen te komen. Doeltreffend voor bezoekers en medewerkers. Vernieuwend voor opdrachtgevers. Cruciaal voor comfortabele en gezonde gebouwen van vandaag én morgen.

dGm^R Adviseurs voor bouw, industrie, verkeer, milieu en software

www.dgmr.nl

WWW.MUNNIKBRANDADVIES.NL

www.nijeboer-hage.nl

Nijeboer-Hage Technisch adviseurs is een onafhankelijk adviesbureau voor installatietechniek in de utiliteitsbouw.

Onze aanpak, ondersteund door gedegen technische kennis, kenmerkt zich door betrokkenheid gedurende het bouwproces vanaf initiatief tot en met nazorg.

NIJEBOER - HAGE

Technisch adviseurs

Voor ons zat de grootste uitdaging in de voorbereiding: alles in 3D uitwerken, de materialen bestellen en de logistiek inrichten. Belangrijk uitgangspunt was dat alle elementen met normale vrachtwagens aangeleverd moesten kunnen worden en niet met exceptioneel transport: er is dus geen enkel onderdeel langer dan vijftien meter. Gelukkig speelde dit project nog net voor de crisis in beschikbaarheid van hout en andere materialen. We hebben de oplevering netjes gehaald, mede dankzij de prima samenwerking met alle partijen. Dit is wel even een showcase voor ons bedrijf.'

Stan Janssen, constructeur bij Pieters Bouwtechniek

'Het mooie van dit project was dat de constructie richtinggevend mocht zijn voor het ontwerp. Een helder, logisch constructief systeem levert vanzelf een mooi gebouw op, was het idee. En dat is ook gebleken. Het is een échte houtconstructie, dus zonder als hout vermomde stalen balken. Alleen de verbindingsmiddelen zijn van staal, maar die zijn onzichtbaar in de staanders en liggers weggewerkt.

Al die elementen hebben dezelfde breedte en diepte: 200 x 600 mm. De lengte is verschillend, maar nooit langer dan vijftien meter omdat ze eenvoudig getransporteerd en gemonteerd moesten kunnen worden. Al met al is de geometrie zo logisch, dat het gebouw stabiel is zonder dat aanvullende diagonalen of schoren nodig zijn. Dat is belangrijk voor het multifunctioneel en dus duurzaam gebruik van het gebouw: nu zit er een supermarkt in, maar je kunt zonder gevaar alles eruit halen en er bijvoorbeeld een school of zelfs woningen in maken. De begane grondvloer is daarop voorbereid, die kan hoge belastingen aan. Voor een constructeur is dit geweldig werken: van basisontwerp tot de kleinste details samen optrekken met de architect, maar ook met de aannemer en diens onderaannemers en leveranciers, elkaar op ideeën brengen om het nóg een stukje duurzamer of flexibeler bruikbaar te maken. Alle partijen motiveerden elkaar en dat zie je terug in het resultaat.'

'Helder, logisch
constructief
systeem'

- Stan Janssen

📍 SUPERHUB MEERSTAD GRONINGEN

Opdrachtgever	: MWPO
BOUWTEAMLEDEN	
Architect	: De Zwarte Hond Architecten
Adviseur bouwfysica	: DGMR
Adviseur installaties	: Nijeboer-Hage Technisch adviseurs
Constructeur	: Pieters Bouwtechniek
UPD sprinklerinstallatie	: Munnik Brandadvies
Hoofdaannemer	: Brands Bouwgroep
Aannemer E- en Brandmeld- en ontruimingsinstallatie	: Harwig Installatietechniek
ONDERAANNEMERS EN LEVERANCIERS	
Montage 23 digimate deuren incl. hang en sluitwerk	: BPZ
Afvalverwerking, transport en recycling	: NNRD